

Side Tale om, hvordan fattige Folk, Smaafolk, som havde haft noget at risikere ved at gaa den Vej, deres Overbevisning førte dem, have maattet bløde og bløde haardt. Det forekommer mig, hvis jeg maatte sige det i denne Sal, at det var en mærkelig Talemaade, at komme med, at vi skulde have selvstændige Vælgere. Det kunne vi sagtens sige, men det gaar ikke saa raskt. Det ærede Medlem var mod den hemmelige Afstemning, fordi han var bange for, at Grever og Baroner skulde gøre en daarlig Handel, skulde blive narrede, ikke saa noget for deres Penge. Det forekommer mig at være den interessanteste af de Udtalelser, der ere komne her i Dag. At det, at, naar saadanne Handeler bleve afluttede, bleve de vedkommende Grever og Baroner let snydte, skulde være Grund for os til ikke at være med til at indføre hemmelig Afstemning, forekommer mig at være noget af det interessanteste i denne Diskussion, og derfor vil jeg fremdrage det. Det var ikke for meget, vil jeg sige, om de bleve snydte, naar de ikke ere bedre Statsborgere, end at de ved Penge og anden hvide Magt ville tvinge Medborgere til at stemme mod deres Overbevisning i de helligste og dyrebareste borgerlige Interesser, som foreligge. Det forekommer mig, at de, der ville bære sig ad paa den Maade, have godt af det, om de bleve snydte. Jeg tror nu imidlertid, at Smaafolks Moral er lige saa god som store Folks. Jeg mener, at have gjort den Erfaring i Verden, at al Udselighed, Sammerlighed og Daarlighed kommer aldrig fra nedens og gaar opad, men kommer fra oven og gaar nedad. Det skulde det ærede Medlem tænke paa. Det ærede Medlem kan love ganske rolig over for denne Moral, hvad Smaafolk angaar. Hvis der virkelig er en ærlig Vilje her i Tinget til at saa indført hemmelig Afstemning, og ikke en eneste har jo vovet principielt at modrette sig det, saa siger jeg: Lad os hægte saa lidt som muligt til dette Forslag, og lad os begrænse det til Indførelse af hemmelig Afstemning ved Folketingsvalget og ellers holde os saa nær som mulig til den Valgordning, vi nu have, selv om ogsaa Raaringen skal frasalbes. Og lad os se, om det høje Ting oven paa, naar vi sende et saadant Forslag op til det, atter vil sætte sig imod det, thi saa har vi paany et Bevis — hvad jeg frygter for, det vil komme til at give os mange af endnu — paa, at de Valgbestemmelser, vi fik i 1866 umuliggør for en væsentlig Del, at noget fornuftigt kan blive gennemført her i Danmark.

Første Viceformand (S. C. Christensen): Folketingsmanden for Bræstø Amt's 1ste Valgkreds (Svend Høgsbro) har forlangt Ordet for 3dje Gang. Hvis ingen forlanger Afstemning, betragter jeg Samtykket hertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Svend Høgsbro: Der lader sig ogsaa anføre et andet Argument mod den Betragtning, det ærede Medlem fra Standerborg (Wulff) fremsatte før, og som forekommer mig at være den eneste i Dag fremkomne, som ligner den Betragtning, der tidligere blev gjort gældende af den daværende Folketingsmand for Kerteminde (N. Andersen), som den Gang stod ene med denne Betragtning, ligesom det ærede Medlem fra Standerborg heldigvis nu synes at staa ene med sin. Dette andet Argument fremkom fra daværende Folketingsmand for Frederiksberg Amt's 4de Valgkreds, nuværende Landskabsmand Holch, og findes i Rigsdagstidenden for 1888—89, Sp. 1052, og det fremkom over for en lignende Betragtning om, at man kunde, som det ærede Medlem for Ribe Amt's 3dje Valgkreds (Wulff) sagde, risikere, at Godsejerne bleve snydte. Maaſte jeg maa tillade mig at citere denne Udtalelse: „Det er ganske vist, at man nok kan tænke sig Muligheden af, at Folk ville bevare deres Valgfrihed og Selvstændighed ved et Slags Bidrag, det vil jeg ikke modsig; men den Omstændighed, at de, der maatte være tilbøjelige til at udøve Valgtryk og Bestikkelse, vide, at Vælgerne kunne narre dem, tror jeg vil have meget stor Indflydelse paa, at man ikke vil være saa ivrig i disse Forsøg, ikke vil gøre store Ofre i den Henseende. Med andre Ord, hvor man med Bestemthed ved, at naar Vælgeren kommer ind i det hemmelige Rum, har han ubetinget Frihed, tror jeg vil lægge en stor Dæmper paa den Tendens, der maatte være til at udøve Valgtryk eller Bestikkelse“. Det var det, Holch den Gang udtalte. Til det ærede Medlem for Svendborg Amt's 1ste Valgkreds (N. Jensen) vil jeg kun sige, at det undrer mig, at han ikke lagde Mærke til de Ord, jeg endog 2 Gange citerede, og som den forrige ærede Indenrigsminister udtalte i Landstinget; thi de gik ud paa, at det netop var det, at man gik til „store Kredse“, som han ikke vilde stille som nogen absolut Betingelse; det var slet ikke Bistestemningen, han talte om, men det var netop de større Kredse, hvormed Forholdstalsvalgmaaden, det, han kalder Litteafstemningen, hænger sammen. Paa Måbnet lægger jeg ikke videre Vægt, men det var i det